Gjörðabók v. Alþingiskosn 1844-1903

Aðfnr. 5211

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

SKJALASAFN
REYKJAVÍKURBÆJAR

Gjörðabók v. Alþingiskosn.
1844
:
1903

-.5.077.5(-4) - .074.134-

Aðfnr. 5211

Forhandlings-Protocol til Brug ved Valgmöder i Reykjavik

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Afsk. No 2417.

Denne af 44 Folioblade bestaaende, gjennemdragne og med Stift og Sönderamtets Segl forsynede Bog autoriseres herved til at være Forhandlingsprotocol ved Althingsvalgene i Reikevig Kjöbstad.

Islands Stiftamthuus den 17de Februar 1844.

T. Hoppe

SKJALASAFN
REYKJAVÍKURBÆJAR
5211

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1844 laugardaginn hinn 16da Marts átti alþíng-
is kjörstjórn Reykvíkinga, í hvörri af bæarfógetanum
voru nefndir með honum landsyfirréttarassessor Jóhn
Johnsen úrvöldum bæarfulltrúanna og kaupmaður Jón
Marcusen bæarfulltrúi, fund með sér til að taka
saman ráð sín um undirbúníng alþíngiskosníngarinnar
í Reykjavík. Fyrirfram er ljóst að gæta, að ekki hefur
þótt þörf gerast til þessa undirbúníngs fyrir beggja
vegna þess, að það var fyrirsjáað, að 24da grein alþíngis-
tilskipunarinnar frá 8da Marts þ.á. um kosníngartímann
hvörgi að þykðu honum gæti orðið fullnægt, og líka þóttust
menn hafa vissar fregnir um, að kosníngar hvörgi annar-
staðar gætu farið fram fyrri enn á komanda vori,
en aptur var sögnum sú fyrir Reykjavíkur menn að
verða vera svo snemma búnir með kosníngar sínar, ef
á skyldi að halda, sem vinnur kjördæmi landsins, og
þókti því héldur nauðsynlegt að flytja því að semja reglu-
lega kosníngarskrá fyrir Reykjavíkur bæ, sem bæarmenn
á samkomu sinni 13da Decembr. f.á. höfðu orðið ásáttir um
að láta virðingarhús sína fara fram á þann veg, að á þeim
gæti orðið byggð ný bæarskrá fyrir alþíngi um hús búna
talað fyrir bænum, og það þókti ófært að byggja á slíkum
störfum meðan dagur væri svo stuttur, en vegna ókostnaðar
kostnaðarauka að gjöra aðra húsvirðingu til alþíngis
enn þá svo gjöra skyldi í gamanleg augnamiði, sem enþá
hefir ekki getað orðið aðkomið. Með tilliti til þess-
unarinnar á að semja reglulega kosníngarskrá, þókti það
vel viðurværði, að taka Skaptafells og Vestmanneyja kjördæmi,
sem kjósast er að ná til, vera útlæníngja í ósviknum,
hvörsir bæarmenn sín kjörgengir, ef menn á þeim hjálum
kynnu að vilja kjósa einhvörn bæarbúa sem alþíngismann
og kosníngar þar gætu svo snemma, að kosníngarskrá

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

síðan gæti þó ekki verið komin, en til að bæta úr þessu hefir Stiptið, jafnframt eptir því sem látið er í ljósi í Collegialtíðindunum frá 1834 blaðs. 756, haldið að það mundi nægja, að svo vöxnu máli, að tilgreina þá menn, sem eingan rjett hafi á, að verði kjörgengir á komandi vori, eptir [illegible] á þessum stöðum o.s.frv. Og er þetta álit nú þegar ídag gjört í bréfi Stiptamtsins til kjörstjóranna í Skaptafells og Vestmanneyja sýslum. —

Christiansen [illegible] Jóhannes Marcusson
fulltrúi

Ár 1844 fimtudaginn hinn 30ta April átti kjörstjórnarnefnd Reykjavíkur bæar aptur fund með sjer og gjörði þeirri athugasemd, að kosningarskrá þessa bæar um sem komið er hefði ekki getað verið samin [illegible] á öllum [illegible] og tómthúsum hjer í bænum; sem jafnframt hefði átt að vera í þessu tilliti, þaraðauki hefði ekki getað orðið framgengt vegna stöðugrar óveðuráttu, sem samt hefði því, að menn gætu ekki [illegible] [illegible] nú kjörstjórnin hefir álitið nauðsynlegt að fresta þessum undirbúningi jafnframt til kosningarinnar, er hann olli [illegible] eða [illegible] kostnaðar, þangað til menn með [illegible], hverra þá Og þegar hefir verið Og [illegible], gæti orðið samkvæmari um, að alþing gæti það næsta sumar Og kostnaður þessi því að þá komi [illegible]. En til þess að þessi undandráttur, er kjörstjórnin hefir fundist hafa ástæðu til á þennan undirbúningstíma til alþingiskosninganna getur tekið [illegible] við alþingis-tilskipunarinnar 24 grein, hamli ekki kosningunum þeim, sem ráðgjört að fjölda (?) að fara fram og þegar eru ákveðnar í Rángarvalla og Árnes sýslum, álítur kjörstjórnin það nægja að þessu sinni að rita kjörstjórunum í nefndum sýslum á þann veg, sem þegar gjört hafi 16da næstl. mánaðar að því leiti

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

-kjördæmi Skaptfellinga og Vestmanneyinga framvegis. Og var þetta þegar gjört með austanlandspóstinum, sem fór héðan í dag. — Það sýndist bæði álit kjörstjórnarinnar óskylt og öldungis ónauðsynlegt að þessu sinni undirbúning til kosningar-innar í Reykjavík eptir skipunarbréfinu, einkum þar sem sjálfur stiptamtmaðurinn allt af verið hefir því mótfallinn að framgengni kosningu alþingismanns héðan á reglulegan hátt, af annari orsök á þá bæði tilskipunar 8 Marts 1843 § 24, sem og annarstaðar hefir verið gjört.

Christiansson   Jóh. Marcússon
fulltrúi

Ár 1844 hinn 20 Mai átti kjörstjórnarnefnd Reykjavíkur annan fund með sér og var þá, er menn nú voru komnir að raun um að kjörþing verður ekki reglulega fyrst geti haldið í næstkomandi Septembermánuði, afráðið að rita hinu konunglega höfuðstjórnarráði með skýrslum um ýms atriði, sem kjörstjórnin hefir orðið vör við að hefði á greint um viðvíkjandi kosningar og kjörskrá til alþingis, og er stjórnarráðið í bréfi, sem nú þegar var skráð og undirskrifað, spurt um hvört

1. kjörstjórnin eigi að veita nokkurt atkvæði, þeim gjafsóknum manni þeim, er þegar í öðru kjördæmi reglulega er kosinn á löglegan hátt sem alþingismaður eða varaþingmaður, og sérílagi hvört þessi konunglegi hátign hefir rétt fyrir varaþingmanni, geti talið með atkvæðum gjaldenda, þótt hann ekki hafi skorast undan kosningu.
2. hvört kjósa megi þann, sem býr utan við umdæmið, ef hann á kjörhæfa fasteign þar.
3. hvört telja megi þann mann kosningar- og kjörhæfan, sem áður hefir haft um að kaupa með, eða tómthús í verzlunarstaðnum Reykjavík, og hvört sá hafi hann gæti orðið þessara réttinda vegna þess að hann í öðru kjördæmi hafi átt kjörhæfa fasteign, frá því til hann kæmi í kaupstaðinn; og
4. hvört og þá hversu háu í verzlunarstaðnum og yfirréttum veiti lögð samningar til að byggja á kosningar- og kjörrétt.

Christiansson   Jóh. Marcússon
fm

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

6.

Ár 1844, þriðjudaginn þann 13da August átti bæjarstjórn Reykja-
víkur bæar fund með sér til að semja kosningarskrá fyrir
hann, Það var að því búnu ákveðið, að kosningar til
alþingis fyrir hann skyldu framfara laugardaginn þann 28. Septem-
ber næstkomandi, hvörju að þetta strax í dag skyldi verða
kunngjört á lögboðinn hátt, samt eitt exemplar af kosninga-
skránni verða sent þeim hr. stiftamtmanni í þeim sjálfum
amtsins, þar kosningar ekki annars eru framfarandi-
fyrirliggjandi kosningarskrána skyldi send eptir að búið er að
prenta hana, og var það ákveðið, að prenta skyldi, að 14 daga
fresti, 50 exemplör. —

[illegible signature] Johnsen Maraunere

Árið 1844 þann 28da August átti bæjarstjórn Reykja-
víkur bæar fund með sér, hvar þá var sú ný yfir-
skoðuð kosningarskrá frá því er þann 13da þ. m., sam-
kvæmt opinberlega uppfestri auglýsingu þarað
lútandi; síðan hefir verið framlögð til eptir-
sjónar allra hlutaðeigenda í bæarins þinghúsi,
án þess að nokkur athugasemd við kosning-
arskrána hafi verið framfærð fyrir bæar-
stjórninni, hvorki vegna og einkis úrskurðar
þarf með í þessu tilliti. Einasta hvað viðvík-
ur kjörgengi Justitsráð Landlæknis J.
Thorstensens, þá hefir bæarstjórnin sjálf at-
hugað það á kjörskránni, að hún þvegar
bæði með því að telja réttu Justitsráðið með-
al kjörgengra í listum þeim, sem fyrirfram
voru sendir út til hinna kjörstjórnanna
í Suðuramtinu, og í framan ásýndu bréfi
til hins konunglega danska kancellíis frá
20. Mai þ. á. hafi látið í ljósi þá meiningu,
að hann, sem konunglegur varafulltrúi,
væri undireins getið orðið þjóðvalinn, hvör
meining einkum er byggð á alþingis tilskip-
unarinnar §§ 5 in fine og 6 saman borinna við
§ 12 og á hlutaðeigandi stjórnarráðs úrskurði-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

og þaraðlútandi rökfærslum í stjórnar- 7.
ráða tíðindunum fyrir 1834 Bls. 922—927 og
fyrir 1835 Bls. 370—374, hvarvið alt þó nokk-
ru heldur flytur að gylda eptir kringumstæðunum
hér á Landi; auk þess að Varafulltrúa val
Konúngs, bæði yfirhöfuð, og þannig ekki ver
verni einúngis einn Konúngsvalinn vara-
fulltrúi, fyrir fjóra Konúngsvalda alþingis-
menn veraldlegrar stéttar, útaf fyrir sig
unda nyrðst innbirgða [illegible] stöðu til ekki að telja Justits-
ráð Thorstensen meðal kjörgengra að þessu-
sinni. Þess er hér getið að nýrðingar á öllum
tímburhúsum hér í bænum þegar voru fornar
fram þann 13 J. M. og að Gjörþeim, hvör um-
rædur grunur, og á síðan í byrjun næsta mán-
aðar með venjulegri hátt gángu sem hinum
Gjörstjórnum í Suður Amtinu, eptir auglýsingu
um með hérvarigna þeirra, sem kjörgengi verða
þannig og Jón Markússon vera ekki er að öllu sam-
þykkur áðurnefndu viðurkiandi Herra Justitsráði
Thorstensen, en hefi ekki til þessa álitið mig
þurfa að gjöra meiningar minnar fyrirlagi á
þeim opinberu skjölum, er útgengið hafa frá
Gjörstjórninni, þá leifi eg mér að gjöra hannar hér
skattlega þannig: einsog mér ekki gétur skilist
að því sé meining vors milda Konúngs að
þeir af hönum kjörnu alþingismenn hér á Landi
megi ekki að fullu og öllu, ef til vill, verða
undanteknir, því er Landsins fulltrúar álíta
Landi og Lýði til gagns og góða, svo gét eg
ekki heldur fallist á þann þánka, að Höfundinum
sé með 5ta greini í alþingis tilskipuninni að öllu
bannað að kjósa eður taka varafulltrúa Konúngs-
ins þann tíman er hann ekki þarf að
mæta á alþingi sem þvílíkur, nefnilega
vegna þess að hann sé skyldur að vera
til reiðu hvört sinn, er einhvör af fulltrúum

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

8. Kóngur hindrast frá að koma þángað þó Lög-
(kendur annars áliti hann öðrum hæfari og
vilji strax eptirgefa honum þá Kóngur þarf
á honum að halda til þíngsins; því þegar
Kóngsins og Landsins fulltrúar verða
allir, að minni meiníngu, verða á eitt
sáttir, er miðar til Lands vors velgengnar
og heilla, og varafulltrúi Kóngs þarf síns
lítið að verða sjálfum sér mótmæltur, sem
vanrækjandi skyldu sína við Kóng í þessu
tilliti; þó hann verði álitinn Kjörgengur
þá finnst mér meiníng mín, að öllu saman-
bornu, ungangánleg er vera mótstríðandi alþíngis
tilskipuninni, með því eins er víst, að Kóngur
þurfi sjaldan og kannske aldrei á honum
að halda, hvarfyrir ég álít undirrennt leyfi-
legt og nauðsynlegt að Kjósendum sé í bon-
um sé gefin kostur á að velja varafull-
trúa Kóngsins til alþíngis manns fyrir sig
og sína og því fremur nauðsyn bera til þessa
þar herra Justitsráð Thorstensen er að öllu
samanbornu öðrum Kjörgengum Bæar mönn-
um hæfari til alþíngissetu (að herra Lands
yfirréttarassessor Johnsen slepptum, en einginn
veit á (að Kaupmenn taki vali um þann tíma
ársins undir hvörjum Lestangur þeirra
er að mestu eða öllu komin.
Meiri hluti Kjörstjórnarinnar, sem ekki gat
álitið þær af minni hlutanum að ofan fram-
færðu athugasemdir og röksemdir með öllu
nógu með réttu haldur vera í löggjafarinnar
anda, skírskotaði til þess sem nú í dag áður
er fært fram fyrir þeirri gagnstæðu.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

meiningu og úrskurdadi: samkvæmt tilskipun = 9 arúmar 1842: ad Justitsrád Landlæknir Thorstensen ekki verdi kosin af kjósendum Reykjavíkur kjördæmis, nema því adeins ad partid komi leifi hins konunglega danska Cancellies áduren kjörþingid verdur haldid.

Fundinum var ad því búnu slitid.

J. Johnsen   Jón Marcusson

Ár 1844 Laugardaginn þann 28da September einni stundu eptir dagmál var í Reykjavíkur bæar þingstofu af þeim reglulega kjörforstjóra og hans adstodarmönnum í kjörstjórninni Landsyfirréttar Assessor J. Johnsen og Kaupmanni Jóni Marcussyni sett kjörþing til ad kjósa mann til alþingis fyrir Reykjavíkurbæ. þessi kjörfundur hafdi verid bodadur med auglýsingu frá kjörstjórninni af 13da August þ. a. og uppfest á opinberum stad í bænum. Kjörforstjórinn framlagdi þá prentudu kosningarskrá fyrir kjörþingid, ásamt kosningarskránum úr öllum amtsins sýslum og Reykjavíkurbæ, ad undanteknni Vestmanneya sýslu einni, hvadan þessi kjörstjórninni kjörskrá hafdi ei medtekid, og loksins bréf frá sýslumanni Stephensen um kjörgengi Candid: Þorsteins Jónssonar í Kaupmannahöfn dagsett 9 dags m. Vid kosningarskrána hafdi engar athugasemdir verid gjördar fyrir kjörstjórninni hvad snertir kosningarrétt eda kjörgengi hlutadeigenda.

Eptir ad kjörforstjórinn hafdi nefnt adstodarmönnum sínum í kjörstjórninni til sætis, byrjadi hann kjörþingid med ad lesa upp bod hans af konunginum þann 24 Marts 1843 gefna sýslunarskjal, sem kjörforstjóra í Reykjavíkurbæ, en þad var ádur þýdd á Islendsku. Þvínæst hélt kjörforstjóri rædukorn í hvörri hann leitadist vid ad sýna fyrir kjósendunum, hve áríðandi verk ad kosningin sé, og hvörjar þeirra skyldur nú væri sem kjósenda, og leiddi hann þeirra athuga ad þeim kostum, er alþingismenn ættu ad hafa til ad bera, hvar framgengist gjörti ordid því fallega og mikla ætlunarverki, er vor allra mildasti konungur Christian hinn áttundi hafdi fyrir sett alþinginu ad leysa af hendi.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

10. Kjörstjórnin krafdi þá ef nockrir væru, sem ei
nægdu enga þektu skyldur þeirra og réttindi
á kjörfundi þessum ad koma fram og fá kjörstjórn
arinnar leidbeiningu og gaf einginn sig fram
Þessu næst voru kjósendurnir framkalladir
til atkvæda hvör eptir annan í þeirri röd sem
kjörskráin sagdi og var sérhvörs kjósanda atkvædi
upplesid í áheyrn hans af bádum atkvæda bókunum.
Kaupmadur C. F. Siemsen gaf sig ad svokomnu fram, med
þá kröfu: ad Agent Jensen í Flensborg og Kaupmadur Lorentzen
í Altona, hvörra ecki sé getid á kosningarskránni, væru
álitnir kjörgengir hér í bænum, med því þeir hefdu eigin
hús í bænum, upphód væru nýjdar án þess ad efi hefdi
verid um ad þeir væru eigendurnir; en ad ödru leiti
gjördist hann ei mundi þurfa ad gefa frekari upp
lýsingar kröfu þeirri til styrktar.
Hér uppá féll kjörstjórnarinnar svolátandi atkvædi:
þareð húseignir þær, til hvörra er vitnad, engan-
vegin geta álitist sem eignar hans med, þessi heldur á
engan hátt er sönnud af Kaupmanni Siemsen, einnlétid
og þeir eiginlegleikar frem úthrimtast eptir alþingis tilskip-
unarinnar §5 til kjörgengis, svo fer kjörstjórnin ei fallist
á þá gjördu kröfu Kaupmanns Lorentzen, hvar á móti
sem þótti ei mega láta eptir, ad Agent Jensen í Flensborg,
sem kunnugt er ad sé fulltrúi á Skesvíkur umdæmastanda
þingi, og hvörs eignarhald má álitast alkunnugt á
husum hér í bænum, sem nyrdt vera lángt yfir
1000 rd tölist medal kjörgengra manna hér í bænum.
Sín frammur gjördi Kaupmadur Siemsen þá athugasemd, ad Hattari
Einar Haconsen mundi órettilega tekin medal kjörgengra
manna hér í bænum, í hvörju tilliti hann studdi sig
vid skial nockurt dagsett 1 August 1836 þinglýst vid bæjar
þingid, þann 18da s. m., hvarmed Haconsen hafdi selt herra
Gaettig & Compagni í Altona húseign þá, sem álitin
er kjörstofa fyrir Haconsen hér í bænum, um leid og
hann sýndi kjörstjórninni þad umrædda skial, og fram-
færdi þessi mótmæli samqvæmt alþingis tilskipunar
innar §26 í sínu eigin nafni, (og án fullmagtar:)
Hertil gaf Haconsen þad andsvar, ad hann med ödru skiali
af sama dato þinglýstu sama dag, hvört hann fram-
-lagdi til eptirsiónar, einúngis hefdi gefid Gaettig et Comp.
fyrir hvörra hönd Siemsen sjálfur þá hérum hefdi samid,
rétt til ad selja þá umrædda húseign med

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

opinbert uppboð, að því leiti hann ní stæði í þeim skilum, hvers atkvæðin væru viðvíkjandi skuldamið skiptum þeirra á milli, og bætti Haronsen því við, að hann hingað til hefði staðið í þessum skilum, að öllu leiti óátalaður af þessum skuldaheimtumönnum hans, nú og það væri alkunnugt að það áminsta og áskilda uppboð hefði samt sem ekki verið farið fram. — Með tilliti hér til áleit kjörstjórnin, að kjörskránni yrði ekki umbreytt, hvað Zakkara Haronsens kosningarréttindi og kjörgengi snertir. Þarnæst var gengið til atkvæða samkvæmt röðinni í kjörskránni. Þegar allir höfðu lokið atkvæðum sínum, voru báðar bækurnar lesnar upp fyrir þingheiminum og játuðu þá nú allir að rétt væri bókað.

Þvínæst var gengið til að upptelja atkvæðin og fanst þá, að Doctor Theologiæ Adjunct Sv. Egilsson, hafði fengið 15 atkvæði, en Stiptprófastur Árni Helgason Riddari af Dannebrog næstflest nefnilega 11 atkvæði; Formaðurinn lýsti því yfir, að Doctor Theologiæ Adjunct S. Egilsson væri kjörinn alþingismaður fyrir Reykjavíkur bæ og Stiptprófastur Árni Helgason Riddari af Dannebrog varaalþingismaður fyrir nefndan bæ.

Fleira framfór ekki, og er þess að lokum getið að Kaupmaður Þorsteinn Jónsson í Reykjavík hlaut 8ta, Kaupmaður P. J. Petersen í Kaupmannahöfn 4, Kaupmaður H. A. Johnsen 1 og Agent H. C. Jensen í Flensborg 1 atkvæði. — Fundinum var þvínæst slitið eptir að það bókaða var hátt lesið upp fyrir þingheiminum.

[illegible]   Jóhannes Marcusson

Ár 1850 föstudaginn hinn 24 mai mánaðar einni stundu eptir dagmál var í þingstofu Reykjavíkur bæar af bæarfógetanum sem kjörstjóra og hans aðstoðarmönnum í kjörstjórninni Professor Dr theol P. Pétursson og Justitsráði Landlækni J. Thorstensen kjörþingar

fundur settur og haldinn til þess samkvæmt kosningar-
lögum þeim, sem út voru gefin 28 septembermánaðar
næstliðið ár, að kjósa fyrir Reykjavíkur bæjar umdæmi
2 fulltrúa til þjóðfundar þess hér á landi, sem heitið
er í konungsbréfi 23 september 1848, og hafði fundur
þessi verið boðaður með skriflegri auglýsingu
dagsettri 6 þ. m., sem upp var fest á venjulegum stöð-
um og líka nafngreind fyrir öllum, er kosningarrétt
og kjörgengi eiga hér í bænum, hafði legið öllum
til yfirskoðunar á þingstofunni yfir lögákveðinn tíma
og þetta verið birt almenningi með áðurnefndri
auglýsingu, án þess nokkur mótmæli hefði framkomið
á móti kosningarskránni að því leyti kjörgengi
og kosningarrétt snertir. Eftir að kjörstjórnin
hafði skipað aðstoðarmönnum sínum til sætis
og fengið hverjum stað sinn, byrjaði hann stuttlega
fyrir kjósendunum hvörsu áríðandi það væri, að
kosningarnar vel tækjust. Var síðan leitað atkvæða
samkvæmt kjörskránni og er þess að geta, að héraðs-
dómari M Gudmundsen hafði í lögsögubréfi dag-
settu í dag skýrt kjörstjórninni frá að hann vegna
forfalla sem kjörstjóri annarstaðar gæti sjálfur ekki mætt
á fundi þessum, enn að hann kysi til fulltrúa
landsyfirréttarassessor M Jónasson og assessor Christian-
sen og fól hann kjörstjórnarmanni að skera úr
hvort þetta atkvæði gæti tekist til greina eður ekki;
en með atkvæði þetta breytti ekki útfalli kosn-
ingar, þótti kjörstjórninni það mega nægja
aðeins að geta þessa atkvæðis í gjörðabókinni.
Við samanlagningu atkvæðanna fundust þessir
að hafa fengið flest:

1 undirskrifaður Christiansson — — 92 atkv.
2 Studiosus [illegible] Jacob Gudmundsen 84 —
3 landsyfirréttarassessor Jónasson — 27 —

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

4 Snikkari H. Chr. Friðriksson — — 19/2
5. Justitsráð Thorsteinsen — — 2

Af Skólakennara Jóni Sigurðssyni og Kaupmanni Johnsen fékk 3 hvor og var þetta opinberlega tilkynnt þeim sem nærstaddir voru á fundinum og honum að því búnu sagt slitið.

Christiansson J. Thorstensen P. Pétursson.

Ár 1852, þriðjudaginn þann 7 sept. x helt Bæjarstjórn Reykjavíkur bæjar, í hverja af bæjarfógetanum hafði ~~nefnd~~ honum verið nefndir Landsyfirréttarassessor Th. Jónassen, oddviti bæjarfulltrúanna og Professor Dr. P. Pétursson fund með sér, hvar þá var lögð fram til yfirskoðunar ~~Kosningar~~-skrá sú, sem bæjarfógetinn, samkvæmt ~~tilsk~~ alþingistil-skipunarinnar hafði samið og legið hefir til sýnis síðan 19da í f. m. í Landsyfirréttarstofunni hér í bænum. Skýrði bæjarfógetinn frá því, að Assessor J. Pétursson hafði þ. 2 í þ. m. látið virða hús sitt No 10 í Austurstræti, og það hefði eptir virðingargjörðinni verið metið á meir en 1000 rd, nefnilega ~~eða~~ á 1300 rd, og hann þaraðauki hefir átt meira en 10 hundruð í jörðu yfir 2 ár í Skagafjarðar og fyrir vestan sýslu x hefir Assessor J. Pétursson krafizt þess að hann væri settur á kjörskrána meðal þeirra sem eiga kosningarrétt og kjörgengi og fellst bæjarstjórnin á það. Í öðru lagi hafði Assessor Th. Jónassen borið upp fyrir bæjarfógetanum að kaupmaður Bjering eigi hér í bænum hús, sem samsvari fullkomlega 10 hdr. jörð, og það afgjaldið af nefndu húsi hefði verið metið árlega til 33 rd 32 sk og má álítast að minnsta kosti 1000 rd virði; og er þannig metið til skipta á yfirstandandi sumri, álítur bæjarstjórnin að hann ætti að setjast á skrána meðal þeirra sem eiga kosningarrétt og kjörgengi. Þareð ekki fleiri athugasemdir höfðu komið fram við kosningarskrána, var hún með

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þessum breytingum undirskrifuð af kjörstjórninni og fundinum þar með slitið.

V. Finsen   P. Pjetursson   Th. Jónasson

Á 1852, fimtudaginn hinn 30 sept. mán. einni stundu eptir dagmál var [illegible] í landsyfirrjettarstofu bæjarins af kjördæmis stjórninni með atkvæðamönnum hans landsyfirrjettarassessor Th. Jónasson og Professor P. Pjetursson kjörfundur settur og haldinn til að ~~[illegible]~~ samkvæmt alþingistilskipuninni ~~[illegible]~~ að velja fyrir Reykjavíkur bæ þingmann og varaþingmann til alþingis, ~~[illegible]~~ fyrir næstkomandi 6 ár. og hafði fundur þessi verið boðaður með skriflegri auglýsingu dagsettri 16 þ. m., sem uppi var fest á vanalegum stað. einnig líka kjörskráin hafði legið til eptirsjónar í lögskipaðan 6 vikna tíma. Eptir að kjörstjórnin hafði vísað atkvæðamönnum einum til sætis og fengið hverjum starfa sinn, byrjaði hann stuttlega fyrir kjörendunum, hversu áríðandi það væri að kosningarnar vel tækjust.

Bar þá löghlutningur Jón Guðmundsson fram athugasemdir og mótbárur á móti kosningarrjetti og kjörgengi kaupmanns M. W. Bjerings, kosningarrjetti prófasts A. Jónssonar og kjörgengi yfirdómara J. Pjeturssonar og feldi kjörstjórnin, eptir nokkra yfirvegun og umtal, svolátandi þannig úrskurð:

1, að þareð það eptir þeim framkomnu upplýsingum kynni að verðast vafasamt, eptir stranngum skilningi á alþingistilskip., hvort kjörstaða þeirra próf. A. Jónssonar og kaupmanns M. W. Bjerings gæti veitt þeim þann rjett, sem þeir ræðir um, þá þyki sjá kjörstjórninni, sem í þessu efni hefir viljað fara að sem frjálslegast, þareð málunum er hjer heitið, það óhultast,

at binda sig í þessu efni, við bókstaf tilskipunar-
innar og álytkar því kjörstjórnin hvað þessa 2 menn
snertir að þeir hafi ekki misst, kaupmaður Bjering
kosningarréttar né kjörgengis, og Prof. A. Jonsson
kosningarréttar;

en 2, sömuleiðis álítur kjörstjórnin meiri hluta
að með tilliti til þess sem komið er fram gegn
kjörgengi yfirdómara J. Pjeturssonar sé óregl.:
Var síðan gengið til atkvæða og fundust við samantalninguna
þessir að hafa fengið þau:

	Atkvæði
Conferenzráð Th. Sveinbjörnsson	3
Justitsráð Thorstensen	1
Assessor J. Petursson	2
Prof. A. Jonsson	1
J. Jonsson á Ellidabatri	1
Kaupmaður D. Thomsen	
Jon borgari Gudmundsson	1.

Þareð Conferenzráð Th. Sveinbjörnsson og Justitsráð
Thorstensen höfðu jafnmörg atkvæði, var hlutkesti
afgjörð milli þeirra og féll sá, að Justitsráð Thorsten-
sen þingmaður og Conferenzráð Sveinbjörnsson vara-
þingmaður; og var þetta opinberlega tilkynnt þeim sem
viðstaddir voru og kjörþinginu þarmeð sagt slitið.

V. Finsen M. Grimsson P. Pjetursson

Ár 1855, þriðjudaginn hinn 20 marz var í tilefni af
alþingiskosningu þeirri sem hlýtur að framfara fyrir Rey-
kjavíkur bæ í stað justizráðs J. Thorstensens, sem er dáinn,
í húsum bæjarfógetans fundur haldinn af alþingiskjörstjórn
bæjarins, í hverja ásamt bæjarfógetanum hafa verið
nefndir Conferenzráð Th. Sveinbjörnsson og Professor P. Petursson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

16. Bæjarfógetinn skýrði frá að hann samkvæmt ummælum við hina aðra meðlimi kjörstjórnarinnar, hefði hann með uppfestri auglýsingu hvatt bæjarbúa, sem þykjast að vilja neyta kosningarréttar eða kjörgengis, til að láta virða hús sín samkvæmt því sem fyrir er mælt í alþingis~~kosn~~lögunum, og hafa nú ýmsir bæjarmenn eptir uppkvatningu þessari, látið virða hjá sér. Yfir þá sem nú hafa kosningarrétt eða kjörgengi til alþingis hér í bænum hefir bæjarfógetinn samið hina lögboðna lista og var kjörskrá þessi, eptir nákvæma yfirskoðun, samþykkt af kjörstjórninni og nema undirskrifuð af henni, nú verða lögð fram almenningi til sýnis.

Fundi slitið.

V. Finsen Th. Sveinbjörnsson P. Pjetursson.

Ár 1855, þriðjudaginn hinn 10 april var af alþingiskjörstjórninni fundur haldinn í bæjarþingstofunni samkvæmt auglýsingu, dagsettri 7 þ. m., sem hengd hefir uppi á opinberum stað, í tilefni af athugasemdum sem fram hafa komið gegn þeirri framlögðu kjörskrá.

1. Hefir lögfræðingur Jón Guðmundsson í bréfi 17 f. m. krafizt þess, að bæði hann sjálfur og þeir aðrir sem höfðu látið virða hús sín 1852 og hverra slíkar virðingargjörðir voru þá teknar uppí kjörskrána, við kosningar þær sem framfóru til alþingis fyrir Reykjavík áminnst ár, [illegible] verði teknir inná þá framlögðu kjörskrá, án þess að þurfa að láta virða upp aptur húseignir sínar. Bréf þetta var framlagt óvottfært. Lögfræðingur Jón Guðmundsson er nú mættur hér eptir

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

sérstaka uppástungu samkvæmt ákvæðinu í 2ri grein alþingis-
tilskipunarinnar og skýrskotaði til ástæðanna fyrir uppá-
stungu sinni eins og þær í því framlagða bréfi; og
tók það einkanlega fram, at þessi kosning sem hér ætti
að fara fram, væri ekki annað en áfram continuerus af
kosningunni 1852 og þess vegna væri ekki þess háttar
alþingiskosning, sem talað væri um í alþingistilskip-
unarinnar 2ri grein, því í þeirri grein væri einungis
talað um aðalkosningar til hverra nýja alþinga. Þannig
gæti hann að álíta að bæði hann og aðrir sem hefði
verið teknir upp á kjörskrána 1852 hefði rétt til að út-
nefna þingmann fyrir Reykjavík fyrir þingin 1853,
1855, og 1857, hvað opt það sem það kynni að bera
að, að kjósa þingmann fyrir þessi árin, og hann
áleit þennan kosningarétt eins grundvallaðan í
alþingislögunum, einsog réttinn til þingreiðar, sem
hann og aðrir kosnir menn hefðu hér áminnstu
þing einungis í krapti kjörskrárinnar frá 1852 og
án þess þeir þyrfti að láta virða húseign sína í
aptur 6 ár. Hann áleit § 38 í tilskipuninni
þessu til enn fremri styrkingar, því þar segði, at
þegar nýjar kosningar ætti að fara fram, ætti
kjörskrárnar, einungis þær sem áður voru samdar
og hér altsvo kjörskráin 1852 að yfirfarast og opin-
berlega að leggjast fram og því áleit hann að
þeir hlyti enn allir að standa á þessari kjörskrá
sem hefði staðið þar 1852 og ekki glatað kosningar-
rétti eða kjörgengi á annan hátt, og til þess
þyrfti engar nýjar virðingar af húseignunum.
Suppl. játs rétt. bók.

Þareptir mætti kaupmaður D. Thomsen og bað bókað á
dómþinginu: at hann [illegible] til [illegible] J. Guðmundsen fram-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

førte ligeledes gjorde Krav paa den Ret, som han nød i 1852, men for det Tilfælde at hans Habilitet i mindste Maade skulde drages i Tvivl paa Grund af de sig im-puterede sædvanlige fornærmelige Ytringer imod Byfoged Finsen maatte han excipere imod dennes Habilitet til at afgjøre dette Spørgsmaal. Opl. ratihab.

Eptir að hlutaðeigendur höfðu látið í ljósi að þeir ekki hefðu þar við að athuga, hefir öðrum undirkjörstjórn-arinnar, sem þær framsettu athugasemdir lúta upp ~~undir~~ til úrskurðar, sem verður feldur í dag kl 4 e. m.

Fundi slitið

V. Finsen Th. Sveinbjörnsson P. Pétursson.

Sama ár og dag kl. 4. e. m. var af alþingiskjörstjórninni á bæjarþingstofunni aptur haldinn fundur, hvar þá í tilefni af framangreindum athugasemdum var af kjörstjórninni upp-kveðinn svolátandi

Úrskurður.

Frá lögfræðingi Jóni Guðmundssyni er til kjörstjórnar-innar komin sú krafa, að uppi þá framlögðu kjörskrá verði teknir bæði hann sjálfur og þeir aðrir húseigendur, sem ekki á síðasta 2gja ára bili hafa látið virða hús sín, en sem, þegar aðalkosning til alþingis 1852 fór fram, voru orðnir slíkar virðingargjörðar, þá rétta á kosningarskrána fyrir Reykjavíkur kaupstað, án þess að þeir þurfi nú að láta virða upp aptur húseignir sínar.

Hann hefir sem ástæðu fyrir kröfu þessari tilfært, að einung ákvörðun sú í alþingistilskipuninni 6 gr., sem farið hefði verið eptir við samningu kjörskráarinnar, nefnilega

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

at virðingargjörðin á þeim kaupstaðarhúsum, er veita eigi kosningarrétt og kjörgengi til alþingis, megi ekki vera eldri en 2ja ára, þegar kosningargjörðin fer fram, sé mjög ófrjálsleg og þessvegna ótrúlegustu interpretationis, þannig virðist löggjafinn með því áðurnefnda orðatiltæki "kosningargjörðin" að hafa haft aðeins tillit til aðalkosninga, en þaramóti séu reglurnar um millibils- eða aukakosningar, -sem hann álítur sé aðeins að skoða sem actus continuus af aðalkosningunni - að finna í 38. gr. tilskipunarinnar, þar sem svo segir í 3. klausu greinarinnar: "En þegar nýjar kosningar skulu framfara, eiga þarað-andi uppskriptirnar (: kosningarskrárnar) grandgæfilega að yfirskoðast af öllum hlutaðeigendum og framleggjast opinberlega til sýnis" o.s.frv., með hverjum orðum sé meint til hinnar síðustu kosningarskrár, sem í hverju kjördæmi var samin, þegar seinast fór fram aðalkosning til alþingis, hér in casu sú sem var samin fyrir Reykjavík 1852. – En kjörstjórninni virðist augljóst, að þessi skoðun er ekki rétt. Hvað nefnilega snertir hið áðurnefnda orðatiltæki "kosningargjörðin" (Valghandlingen" ekki en Valghandling*), þá er það auðsjáanlega viðhaft, vegna þess að búið er að nefna kosningar áður í greininni, og að öðru leyti eru orðin í greininni svo almenn, að skýlausrar ákvörðunar hefði þurft um það, ef nokkur undantekning hefði átt að eiga sér stað frá þessari almennu reglu, en slík ákvörðun finnst hvergi í tilskipuninni, eins lítil og nokkur ákvörðun um það, að millibilskosningar séu aðeins framhald af aðalkosningunum

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

og einkum ekki í 38. gr., hvar með orðunum „nýjar kosning-
ar" allteins er meint til aðalkosninga einsog til
millibils eða ~~k~~ aukakosninga, og hvar þaraðauki ein-
mitt er svo fyrirskipað, að við ólíkar nýjar kosningar
skuli uppskriptir þær sem áður eru til yfir kjósendur og
kjörgengja — og sem greinin gjörir ráð fyrir að viðhaldið
verði ár frá ári — grandgjæfilega <u>yfirskoðast</u> og <u>leiðréttast</u>
og ný skrá að semjast, en þar greinin ekki sjálf tiltekur
reglurnar fyrir þessari leiðréttingu, þá hlýtur leiðrétt-
ingin að fara eptir hinum almennu ákvörðunum í
tilskipuninni, sem kosningar eru á undan og þará-
meðal einnig eptir 3. gr., af hverri þá hlýtur, að
útilokaðir verða húseigendur frá úr kjörskránni við ólíkanýja
aðal- eða millibilskosningu, sem ekki hafa látið virða hús
sín sem síðasta 2 ár fyrir kosninguna. Þareð optnefnd
3. grein í tilskipuninni þannig ekki verðist að leyfa
nokkura aðra skilning en þann umrædda, getur
heldur ekki verið spursmál um víðari eða þrengri út-
leggingu hennar eptir því hvað ósjálfsagt mætti virðast
eða sjálfsagt.

Þarnæst hefir kærandinn tilfært, að hin um-
getna ákvörðun um virðingu kaupstaðarhúsa hafi af al-
þingi verið skilin svo, að kjörgengi eða þingseturéttur
einstaks alþingismanns vasrist fyrir það, þó hann
láti ekki virða húseign sína í samfleytt 6–7 ár, ef
hann aðeins hefir sannað, að hún var löglega
virt innan 2gja ára, þegar aðalkosningin fór fram,
og þareð nú auk alþingistilskipunarinnar sýni, að

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Löggjafinn hefir alls ekki viljað eða ætlað að binda
kosningarréttinn þyngri eða strengri böndum, heldur en
kjörgengisréttinn, þá hljóti lík regla að gilda um
kosningarréttinn, þannig að sú viðtekt sem var gild, þá
aðalkosningin fór fram, verði eins gild við allar
millibilskosningar á 6 ára bili því, sem líður milli
hverrar aðalkosningar. Ei heldur ekki þessi ástæða virðist
geta styrkt þá framréttaða skoðun, því þó svo væri, að
alþing hefði látið í ljósi slíka skoðun, sem til er
vitnað, hvað þó ekki er kjörstjórninni kunnugt, þá væri
þarmeð þó aðeins útgjört um þingseturéttinn, eða
heimild alþingismannsins, eptir að hann einu-
sinni er kjörinn, til að halda þessari stöðu sinni,
en þingseturétturinn er í sjálfu sér, einsog líka
sést á alþingistilskipunarinnar 55 gr., verulega
annars eðlis en bæði kjörgengis- og kosningar-
réttirnir, og verður því ekkert ályktað frá því, sem
kann að gilda um hinn fyrnefnda rétt til þess, hvað
eigi að vera reglan um hin síðarnefndu réttindi:
Samkvæmt þessu getur þannig sú umrædda skoðun
ekki tekizt til greina.

Kaupmaður D. Thomsen, sem er einn af þeim,
sem hafði verið upptekinn á kjörskrána 1852, en
hverjum af kjörstjórninni hefir verið sleppt á þeirri
~~nú~~ framlögðu kjörskrá, einsog fleirum sem nú ekki
hafa látið vita hér um að nýju, hefir við áðurnefndar
athugasemdir lögfræðings J. Guðmundssonar hnýtt
þeirri skoðun, að, ef heimild hans til að setjast á kjör-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

skráña skyldi verða látin koma undir spursmálinn um hvert sakamál það, sem gegn honum af því opinbera hefi verið höfðað vegna meðgjörða við bæjarstjórann, Cancellíráð, land- og bæjarfógeti V. Finsen, hafi skeð meðan hann, þá viði bæjarstjórinn sæti, þegar það spursmál- skuli útkljáð. En þareð þetta spursmál eptir öllu samanrögðu ekki kemur hér til úrskurðar, heldur einungis hitt um virðingartíma þeirra húsa, sem veita kosningarrétt og kjörgengi, og síðar úrskurður af alþingistjórnarstjórn þaradandi með engu móti getur talizt með dómaraverkum, finnst enginn ástæða til að taka þessa kröfu til greina. –

Því úrskurðast:

Þær framsettu kröfur verða ekki teknar til greina.

V Finsen Th. Sveinbjörnsson P. Pjetursson.

2. Hefir söðlasmiður Torfi Steinsson samað fyrir bæjarstjórninni, at hann hús 28 fm. hafi látið virða hús sitt, sem var metið 1950rd; af í nefndu húsi eign stjúpbörn hans 600rd; en það sem eptir er, er nægilegt til að veita honum kosningarrétt heimild til at takast uppi bæjarskrána, hvarum sem mun verða af bæjarstjórninni, hvaráepti bæjarskráin aptur mun verða lögð fram til sýnis eins lögskipaðer.

Þess ber at geta að bæjarskráin mun verða prentuð sem fyrst orðið getur og exemplar sent hverjum bæjarmanni.

Fleira fell ekki fyrir. Fundi slitið.

V Finsen Th. Sveinbjörnsson P. Pjetursson.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1855, fimtudaginn hinn 10 Mai um hádegi var í tilefni af alþingiskosningu þeirri, sem á að framfara fyrir Reykjavíkur bæ, í stað hins dána alþingismanns bæjarins Justitsráðs J. Thorsteinsens, í þingstofu bæjarins af alþingiskjörstjórninni fund kosningarfundur haldinn til þess at velja fyrir Reykjavíkur kaupstað þingmann og varaþingmann til alþingis fyrir þann tíma sem Justitsráð Thorstensen átti eptir af þingtíma sínum, eða þangaðtil aðalkosning til alþingis á að fara fram. Fundur þessi hafði verið boðaður með skriflegri auglýsingu dagsettri 19 f. m. uppfestri á venjulegan hátt, framlagðri vottlýsandi #, og líka kjörskrá yfir kjörendur og kjörgenga hafði á lögboðinn hátt legið til sýnis um ákveðinn tíma og var 1# af þeirri prentuðu kjörskrá framlögð til bókarinnar. Með auglýsingu dagsettri 8 þ. m. hafði verið ákveðið á hvaða stað kjörendur skyldu ganga til atkvæða, og var bæði þessi auglýsing og síðar framlögð vottlýsandi #

Eptir at kjörstjórnin hafði lesið upp erindisbréf ritt frá 24 marts 1843 og stuttlega brýnt fyrir kjörendunum, hversu áríðandi það væri að kosningarnar tækjust vel, var, þá engar athugasemdir framkomu hjá þeim móti kjörendum, eptir nokkra dvöl gengið til atkvæða og fundust við samantalningu þeirra, þessir at hafa fengið þau, nefnilega:

Yfirdómari Jón Pétursson — 8 atkvæði
Skólakennari H. K. Friðriksson — 4 —
Kaupmaður M. Johnsen — 2 —
Járnsmiður J. Steinbergsson — 1 —
Prófastur A. Johnsen — 1 —

Samkvæmt þessu hafði Yfirdómari Jón Pétursson fengið flest atkvæði og skólakennari H. K. Friðriksson næstflest

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

og var þingheiminum þarvegna tilkynnt, að hinn
fyrnefndi Assessor J. Pjetursson væri kosinn alþingismaður
og hinn síðarnefndi skólakennari H. K. Friðriksson vara-
alþingismaður fyrir Reykjavíkur bæ.

Fundinum slitið.

V. Finsen [illegible] P. Pjetursson.

Ár 1858, hinn 17 ágúst var í tilefni af alþingiskosningu
þeirri, sem fyrir Reykjavíkur bæ á að eiga sér stað í
September mánuði næstkomandi fyrir næstkomandi 6 ár
kosningalistanna fundur haldinn í húsum bæjarfógetans
af alþingis kjörstjórn ~~þeirri~~ bæjarins, í hverja ásamt bæjarfógeta
sínum hafa af honum verið útnefndir Justitiarius
Th. Jonassen og kaupmaður M. Johnsen.
Kaupmaður M. Johnsen afhenti bæjarfógetanum skrif-
legan útdrátt sem fyrirskipað er í tilskipun 8 mars
1843 §
Samkvæmt fyrirmælum tilskipunar 6 jan 1857 § hafa
oddviti bæjarfulltrúanna og dómkirkjupresturinn samið lista
yfir þá sem hafa kosningarrétt og kjörgengi hér í bænum
dagsettan 7 þ.m., sem † var framlagður og var [illegible] hann yfir-
skoðaður af kjörstjórninni, sem áður hinn 14 þ.m. hefir haft
einstaklegan fund með sér í þessu augnamiði, og var
þannig með hliðsjón af téðum lista og með breytingum
þeim, sem tilefni fannst til, af kjörstjórninni
samin skrá yfir kjósendur og kjörgenga við þær í hönd-
[illegible] kosningar, hver skrá [illegible] nú verður lögð fram
almenningi til sýnis.

Fundi slitið

V. Finsen Th. Jonassen M. Johnsen

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1858, miðvikudaginn hinn 1 sept. var af alþingis-
kjörstjórninni fundur haldinn í bæjarþingstofunni samkvæmt tilsk. 8 marz 1843 § 22 í tilefni því af
athugasemd sem er komin fram gegn hinni framlögðu kjör-
skrá frá prentara E. Þórðarsyni, sem hefir álitið sig ranglega
útilokaðan sem ekki kjörgengan í kjörskránni, í bréfi 30 f.m.
og er það hin einasta athugasemd sem við téða kjörskrá
er legið hefir til sýnis síðan 17 f.m., er framkomin.

Bréf prentara E. Þórðarsonar var framlagt.

Prentari E. Þórðarson ~~var~~ eptir sínu tilboði mættur, og
kvaðst að öllu halda sér til hins framlagða bréfs, og gat þess
jafnframt, að hann reyndar þyrfti, ef hann yrði kosinn
til alþingis að sækja um leyfi til að takast á hendur
kosninguna eða til að mæta á þinginu, hjá Stipts-
amtinu, en þetta virtist ekki vera annað, en
það sem annar eða hver stað sem konunglegir
embættismenn, sem einnig þyrftu slíks leyfis,
og ekki gætu ætíð átt öldungis víst að fá það, og sem
þó væri enginn að neita almennu kjörgengi. Þetta
hefði lengi ekki að athuga, heldur vísaði úrskurði kjörstjórn-
arinnar.

Kjörstjórnin tók umræðið upp til úrskurðar, sem verður
felldur á morgun kl. 10 f.m.

Fundi slitið.

V. Finsen Th. Jónasson Th. Johnsen

Ár 1858, fimmtudaginn hinn 2 sept. var af alþingis-
kjörstjórninni fundur haldinn, og var þá úrskurður móti umkvörtun
þeirri, sem fram er komin frá prentara E. Þórðarsyni gegn
hinni framlögðu kjörskrá, var af kjörstjórninni upplesinn
svolátandi

Úrskurður

Þareð það eptir því sem fram er komið, og eptir því sem
ráða má af umboðsbréfi prentara E. Þórðarsonar frá Stipts-
yfirvöldunum, má álítast upplýst að téðan E. Þórðarson ekki er
að álíta svo háðan Stiptsyfirvöldunum, að það geti útilokað
hann frá kjörgengi til alþingis, ber hinni framlögðu kjörskrá
að breyta á þá leið, að hann sé settur á hana sem
kjörgengur.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Því úrskurðast:

Prentari E. Þórðarson á að setjast á kjörskrá sem kjörgengur til alþingis.

V. Finsen   Ásmundur Johnsen

Samkvæmt úrskurði þessum var kjörskránni breytt og liggur hún frammi til sýnis framvegis í þingstofunni.

Fundi slitið.

V. Finsen   Ásmundur Johnsen

Ár 1858, miðvikudaginn hinn 29 September kl. 10 f.m. var í tilefni af alþingiskosningu þeirri, sem á að framfara fyrir Reykjavíkurbæ fyrir næstkomandi 6 ára kosningatímabil, í þingstofu bæjarins af alþingis kjörstjórninni fundur haldinn til þess að velja fyrir Reykjavíkur kaupstað þingmann og varaþingmann til alþingis. Fundur þessi hefir verið boðaður með skriflegri auglýsingu dagsettri 14 f.m. uppfestri á venjulegum stað, er var framlögð svolátandi: og hefir kjörskrá yfir kjósendur og kjörgenga á lögboðinn hátt legið til sýnis, og verið prentuð og 1 Exemplar sent hverjum kjósanda, var kjörskrá þessi framlögð til bókarinnar. Með auglýsingu dagsettri 27 f.m. hefir verið áskorað á hina ráð kjósendur gánga til atkvæðis og var þessi auglýsing einnig framlögð.

Eptir að erindisbréf kjörstjórans frá 24 marts 1843 hafði verið lesið upp og kjörstjórnin hafði brýnt kjósendunum til, hversu áríðandi það væri að kosningarnar tækjust vel, var, þar eingar athugasemdir komu fram frá þeim mættu kjósendum, eptir nokkra dvöl gengið til atkvæða og fannst við samtalningu þeirra að fyrir höfðu fengið þau, úrskurðað at 34 atkvæði höfðu verið gefin alls, og hafði skólakennari H. K. Friðriksson fengið flest atkvæði nefnilega 24 atkvæði, og var því þessvegna lýst yfir fyrir kjósendunum, að téður skólakennari H. K. Friðriksson væri löglega kjörinn til alþingismanns. Þar á móti hafði enginn fengið helming þeirra atkvæða, sem

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

gefin voru til varaalþingismanns þeirra sá sem hefir flest atkvæði, en þar eð málaflutningsmaður H. E. Johnsen hefir aðeins 13 27 atkvæði. Var því gengið aptur til kosningar á varaalþingismanni samkvæmt tilskipun 6 jan. 1857 § 7 og voru þá við þessa ítrekuðu kosningu gefin alls 14 atkvæði, og hafði málaflutningsmaður H. E. Johnsen flest atkvæði nefnilega 10 atkvæði og var því samkvæmt lögum lýst yfir á kjörfundinum, að téður málaflutningsmaður H. E. Johnsen væri löglega kosinn til varaalþingismanns.

Þannig var kjörfundinum slitið.

V. Finsen M. Johannesen H. Johnsen

Á 1864 þann 13 Ágúst var í tilefni af alþingiskosningu þeirri sem fyrir Reykjavíkurbæ á að eiga sér stað í Septembermánuði þ. á. fyrir næstkomandi 6 ára kosningatímabil fundur haldinn í kjörstjórninni sem bæjarfógetanum af alþingiskjörstjórn bænum í hverja ásamt bæjarfógetanum af honum hafa verið útnefndir herra yfirdómari J. Pétursson og cand. juris yfirréttar málaflutningsmaður P. Melsteð og tjáðu menn þessir að þeir hver um sig hefði fullnægt fyrirmælunum í tilsk. 8 Marts 1843.

Samkvæmt fyrirmælum tilskipunarinnar 6 Jan 1857 § 3 hefir verið samin listi yfir þá sem af bæjarfulltrúanum og dómkirkjuprestinum saminn listi yfir þá sem hafa kosningarrétt og kjörgengi hér í bænum dagsettur 29 Júní þ. á. sem var framlagður og var hann nákvæmlega yfirskoðaður af kjörstjórninni sem áður hinn 10 þ. m. hefir haft sérstaklegan fund með sér í þessu augnamiði, og var þannig með tilliti af téðum lista og með breytingum þeim sem tilefni fannst til, af kjörstjórninni samin kjörskrá yfir kjósendur og kjörgenga við þá umræddu kosningu, hver kjörskrá nú verður lögð fram almenningi til sýnis.

Fundi slitið.

A. Thorsteinson, Jón Pétursson, Páll Melsteð

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1864 þann 27 Agúst var af alþingiskjörstjórninni í Reykjavíkurkaupstað fundur haldinn á bæarfógeta skrifstofunni í tilefni þess að kjörskráin nú hefir legið til sýnis á bæarþingstofunni í 14 daga.

Formaður kjörstjórnarinnar lýsti því yfir að engin mótmæli eða athugasemdir hefði komið gegn hinni framlögðu kjörskrá og var ákveðið að hún á lögboðinn hátt skyldi verða prentuð og útbýtt meðal kjósendanna.

Þarnæst var ákveðið að kjörfundurinn skyldi verða haldinn þann 29 Septembermánaðar eða á Mikaelsmessu.

Fundi slitið

A Thorsteinson Jón Pétursson, Páll Melsted

Ár 1864 fimtudaginn hinn 29 Sept. kl. 10 f.m. var í tilefni af alþingiskosningu þeirri, sem á að fram fara fyrir Reykjavíkurbæ fyrir næstkomandi 6 ára kosningartímabil í þingstofubyggingunni af alþingiskjörstjórninni fundur haldinn til þess að velja fyrir Reykjavíkurkaupstað þingmann og varaþingmann til alþingis. Fundur þessi hefir verið boðaður með skriflegri auglýsingu, dags. 15 þ.m., uppfestri á vanalegan hátt, er var framlögð svolátandi: + + + og hefir kjörskrá yfir kjörbæra og kjörgenga á lögboðinn hátt legið til sýnis og verið prentuð og 1 ex. sent hverjum kjósanda; var kjörskrá þessi framlögð til bókarinnar. Í fyrnefndri auglýsingu hefir og verið ákveðið í hvaða röð kjósendur gengju til atkvæða.

Eptir að erindisbréf kjörstjórans frá 24. Marts 1843 hefði verið lesið upp og kjörstjórnin hafði bent kjósendum til hversu áríðandi það væri að kosningarnar tækist vel var þar engin athugasemd komin fram eptir nokkra [illegible] gengið til atkvæða.

Þá er kjósandinn No 3 á kjörskránni Arnkell Scheving átti að kjósa alþingismann tilnefndi hann Herra S Jacobsen sem ekki er tilfærður á hinni framlögðu kjörskrá og þá er kjörstjórninni gjörð athugasemd um þetta og að af því leiddi, að sönnun yrði að framfærast

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

umkvœmt tilskipun 6 Jan. 1857 gr. 6. bedi fyrir ad hr.
S Jacobsen væri kjörgengur og ekki tæki ámóti kosningu.
Þar að auki framlagdi kjörandi herra Organist P. Gud-
johnsen upplýsingu frá herra Jacobsen ad hann taki ámót
kosningu, svo og afsalsbref fyrir fasteign Skeidarendakoti
i Eyjafjardarsýslu og Saltvík i Borgarfjardarsýslu, og
fram tjádi ad herra S Jacobsen ekki hefdi framlagt borgara
bref sitt i Reykjavík og ef ad hann ekki hefdi goldid til sveitar
i Reykjavík frá þeim tíma að hann hefdi verid ókrafinn, og áliti hann ad herra S Jacobsen
eptir þvi framlagda skjali svo og eptir hans persónulegri
stödu hér i bænum, þó hann ekki sé ávallt hér til
stadar sé danskur þegn og kjörgengur. Innleti herra Gudjohnsen svo
málefni þetta til úrskurdar, sem féll þannig

Úrskurdur

Þared kjörstjórninni ekki er nógilega kunnugt, ad
kaupmadur Sveinbjörn Jacobsen vanti þá hæfilegleika
er svipti hann kjörgengi til alþingis, hlýtur hún ad
álita, eptir hinum framkomnu upplýsingum, ad
ekki sé nógileg ástæda til ad meina mönnum ad
kjósa hann, þó hann ekki standi á kjörskránni.

Jón Pjetursson   Páll Melsted

Med skýrskotun til ágreiningsatkvædis
míns framlagts.   A Thorsteinson

Eptir ad greidd voru atkvædi spurdi kjörstjórnin þá sem vidvoru
hvort þeir hefdi nokkud ad athuga vid kosningargjördina samkv.
32 gr. i tilsk. 8 Marts 1843 og lýsti herra yfirréttar málsfærslumadur
Jón Gudmundsson því yfir ad hann fyrir sitt leyti ekki hefdi neitt
ad athuga vid hina vidhöfdu kosningaradferd, en mótmælti
i alla stadi lögmæti úrskurdar þess er hér hefir verid uppkvedinn
i dag og þeirri atkvædagreidslu er þarafleidandi er framkomin
parium skilyrdum i tilsk. 6 Jan 1857 § 5 ekki er fullnægt.
sinnum til ritsins Uppl. staf.

Voru þarnæst atkvæði talin saman og voru af 112 atkvæðagreiðendum greidd samtals 72 atkvæði af þeim hafði kaupmaður S Jacobsen hlotið 41 atkvæði sem aðalþingmaður og bóndi Magnús Jónsson í Bráðræði 48 atkvæði sem varaþingmaður.

Var samkvæmt þessu lýst yfir að kaupmaður Sv. Jacobsen og bóndi Magnús Jónsson á Bráðræði væri rétt kjörnir hinn fyrrnefndi sem alþingismaður í Reykjavík og hinn síðarnefndi sem varaþingmaður í Reykjavík

Fundi slitið.

A Thorsteinson, Jón Pjetursson Páll Melsted

Ár 1869 þann 15 Maí mánaðar var af kjörstjórninni í Reykjavík fundur haldinn á bæarfógeta skrifstofunni í tilefni af því að kjörskráin nú hefir legið til sýnis á bæarþingstofunni í 14 daga.

Formaður kjörstjórnarinnar lýsti því yfir að engin mótmæli eða athugasemd hefði komið gegn hinni framlögðu kjörskrá og var ákveðið að hún á lögákveðinn hátt skyldi verða prentuð og útbýtt meðal kjörendanna.

Þarnæst var ákveðið að kjörfundurinn skyldi verða haldinn þann 17da Júní þessa árs eða á Bótólfsmessu kl 11 f.m.

Fundi slitið

A Thorsteinson Jón Arnason H Guðmundsson

Ár 1869 fimmtudaginn hinn 17. Júní kl. 11 f.m. var í tilefni af Alþingiskosningu þeirri, sem fram á að fara fyrir Reykjavíkurbæ fyrir næstkomandi 6 ára tímabil sam-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

komt opnu brjefi 26. februar þ.á., á þingstofu bæjarins af alþingiskjörstjórninni fundur haldinn til þess að velja fyrir Reykjavíkurkaupstað þingmann og varaþingmann til alþingis. Fundur þessi hefur verið boðaður með skriflegri auglýsingu, dagsettri 26. f.m. uppfestri á vanalegan hátt, er fram var lögð svo hljóðandi " " " og hefur kjörskrá yfir kjörbæra og kjörgenga á lögboðinn hátt legið til sýnis, og verið prentuð, og 1 ekspl. sent hverjum kjósenda. Var kjörskrá þessi framlögð til bókarinnar. Í fyrrnefndri auglýsingu hefur og verið ákveðið, í hvaða röð kjósendur gengju til atkvæða.

Eptir að erindisbrjef af 24. Marts 1843 hafði verið upplesið og kjörstjórnin hafði bent kjósendum til, hversu áríðandi það væri að kosningar tækjust vel, Var, þar engar athugasemdir komu fram gegn kjörskránni, eptir nokkra dvöl gengið til atkvæða.

Að atkvæðagreiðslunni lokinni voru atkvæði talin saman, og höfðu af 122, er atkvæðisrjett áttu, 69 greitt atkvæði. Af þeim hafði skólakennari Halldór Kristján Friðriksson hlotið 69 atkvæði, eða öll þau er greidd voru, sem aðalþingmaður, og málaflutningsmaður Páll Melsteð 44 atkvæði sem varaþingmaður.

Var samkomt þessu lýst yfir, að skólakennari Halldór Kr. Friðriksson og málaflutningsmaður Páll Melsteð væri rjett og löglega kjörnir, hinn fyrrnefndi sem alþingismaður og hinn síðarnefndi sem varaþingmaður í Reykjavík.

Kjörfundinum slitið

A. Thorsteinson. Jón Árnason Jón Guðmundsson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1874 mánudaginn 17. ágústmán. var fundur haldinn útaf kosningu þeirri til alþingis, er fram á að fara fyrir Reykjavíkur kaupstað í septembermán. þ.á. fyrir næsta 6 ára kosningartímabil. Var fundurinn haldinn í húsum bæjarfógetans af alþingiskjörstjórn bæjarins, og voru í hana kvaddir af bæjarfógetanum ásamt honum yfirdómararnir Jón Pjetursson og Magnús Stephensen, og tjáðu þeir, að þeir hver um sig hefðu áður fullnægt fyrirmælunum í tilsk. 8. marz 1843 16. grein.

Samkvæmt tilsk. 6. janúar 1857 § 3 hefir oddviti bæjarstjórnarinnar og dómkirkjuprestsins samið lista yfir þá, sem hafa kosningarrjett og kjörgengi hjer í bænum, dagsettan í dag, sem var framlagður og var hann nákvæmlega yfirskoðaður af kjörstjórninni, og var þarnæst með hliðsjón af tjeðum lista, og með breytingum þeim, sem tilefni þannst til, af kjörstjórninni samin kjörskrá yfir kjósendur og kjörgenga við nefnda kosningu, og verður sú kjörskrá lögð fram í dag almenningi til sýnis.

Fundi slitið.

J. Sveinbjörnsson Jón Pjetursson. Magnús Stephensen.

Ár 1874 miðvikudaginn 2. septembermán. átti kjörstjórnin aptur fund með sjer í tilefni af því, að kjörskráin nú hefir legið frammi til sýnis í yfir 14 daga á bæjarþingsstofunni.

Formaður kjörstjórnarinnar lagði fram tvær umkvartanir, sem inn voru komnar, yfir því að vera útilokaður af kjörskránni, aðra frá Snorra dýralækni Jónssyni dags. 20. f.m. og hina frá Jóni Borgfirðing lögregluþjóni dags. s. d., og var útaf þeim uppkveðinn svo látandi

Úrskurður:

Að því er snertir umkvörtun Snorra dýralæknis Jónssonar, þá þer kjörstjórnin ekki sjeð, að hann sje í neinni þeirri stöðu, sem sett er sem skilyrði fyrir kosningarrjetti til alþingis í 17. grein stjórnarskrárinnar, og sjerílagi verður hann ekki skoðaður sem embættismaður, þarsem ekkert dýralæknisembætti er enn stofnað hjer á landi, nje

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

heldur verður álitið, að dýralæknispróf það, er hann hefir tekið við dýralækningaskólann í Kaupmannahöfn, verði sett jafnhliða prófum þeim, sem nefnd eru í 4ðu grein litra e. Sama er að segja um umkvörtun Jóns lögregluþjóns Borgfirðings, að hann heldur ekki fullnægir skilyrðum þeim, sem sett eru í opt nefndri grein, og að því leyti sem hann hefir tekið fram, að hann sje skipaður af stiptamtmanni sem lögregluþjónn, þá getur kjörstjórnin ekki álitið að lögregluþjónar sjeu embættismenn, enda er hann aðeins skipaður fyrst um sinn, og eptir orðum veitingarbrjefsins aðeins uppá 1 ár.

Því úrskurðast:

Umar fram komnu umkvartanir verða ekki teknar til greina.

Báðir þeir, sem kvartað höfðu, voru viðstaddir, og var þeim lesinn úrskurðurinn. Kjörskráin verður síðan lögð fram aptur og verður framvegis til sýnis á bæjarþingstofunni í hinn lögákveðna tíma; en kjörstjórnin fann ekki ástæðu til að láta prenta kjörskrána.

Var því næst ákveðið, að kjörfundurinn skyldi haldinn 29. septembermánaðar þ.á. eða í Mikjálsmessu kl. 11 f.m.

Fundi slitið.

A Thorsteinson, Jón Pjetursson, Magnús Stephensen.

Ár 1874 þriðjudaginn 29. septembermán. kl. 11 f.m. var í tilefni af alþingiskosningu þeirri, sem fram á að fara fyrir Reykjavíkurbæ fyrir næstkomandi 6 ára tímabil samkv. opnu brjefi þ.á. í þingstofu bæjarins af alþingiskjörstjórninni fundur haldinn til þess að velja fyrir Reykjavíkur kaupstað þingmann til alþingis. Fundur þessi hefir verið boðaður með skriflegri auglýsingu dags. á vanalegan hátt, og var hún lögð fram svo látandi og hefir kjörskrá yfir kjörbæra og kjörgenga á lögboðinn hátt legið til sýnis. Var kjörskrá þessi framlögð til bókarinnar. Í fyrnefndri auglýsingu hefir og verið ákveðið, í hvaða röð kjósendur gengju til atkvæða.

Eptir að kjörstjórnin hafði bent kjósendum til, hversu áríðandi það væri, að kosningar tækjust vel, var eptir nokkra dvöl gengið til atkvæða. Að atkvæðagreiðslunni lokinni voru atkvæði talin saman og höfðu af 166, er atkvæðisrjett áttu, 81 greitt atkvæði. Af þeim

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

hafði skólakennari Halldór Friðriksson hlotið 40, Árni Thorsteinsson landfógeti 29, Einar prentari Þórðarson 15 og Magnús assessor Stephensen 2 atkvæði.

Var samkvæmt þessu lýst yfir, að yfirkennari Halldór Friðriksson væri rjett og löglega kjörinn sem alþingismaður fyrir Reykjavík.

Kjörfundinum slitið.

J. Sveinbjörnsson Jón Pjetursson. Magnús Stephensen.

Ár 1874 laugardaginn hinn 31. Oktober kl. 12. fádegi var kjörfundur fyrir Reykjavíkurkaupstað settur til þess að kjósa alþingismann fyrir Reykjavík um næsta 2 ára tímabil í stað yfirkennara Halldórs Friðrikssonar, sem 14. þ. m. hefur afsalað sjer kjörbrjefi sínu. Brjef hans þaraðlútandi var framlagt og upplesið. Kjörfundur þessi hefur verið boðaður með uppslætti á 2 stöðum með meira enn 14 daga fresti og bumbuslætti í dag, en kjörskrá þótti ekki þurfa að leggja fram aptur. En hún var lögð fram á fundinum. — Var svo brýnt fyrir kjósendum, hve mikið riði á, að kosningin færi fram, tækist vel. Var brjef Halldórs Friðrikssonar, sem áður er framlagt, lesið upp. Jón málaflutningsmaður Guðmundsson bað bókað sem athugasemd, að hann væri í efa um, að kosning þessi, sem í dag á að framfara, geti orðið gild og góð, af því kjörskrá hafi ekki legið frammi síðan kjörfundur þessi var birtur. Þá var gengið til atkvæða og gáfu 82 kjósendur atkvæði; af þeim hlaut yfirkennari Halldór Kr. Friðriksson 47 en Árni Thorsteinsson 35. —

Var samkvæmt þessu lýst yfir, að yfirkennari Halldór Friðriksson væri rjett og löglega kjörinn alþingismaður fyrir Reykjavík.

Kjörfundi slitið. —

J. Sveinbjörnsson Jón Pjetursson. Magnús Stephensen.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1880 Miðvikudaginn hinn 1 September kl 12 á hádegi var kjörfundur fyrir Reykjavíkur kaupstað settur til þess að kjósa alþingismann fyrir Reykjavík um næstu 6 ára tímabil í stað yfirkennara Halldórs Friðrikssonar samkvæmt opnu bréfi 27 febr 1880. Kjörskrá yfir alla kjósendur hefir verið samin og framlögð til sýnis á vanalegum auglýsingarstað, svo og kjörfundurinn fyrirfram boðaður með löglegum fyrirvara 15. júlí þ. á. allt samkvæmt lögum 14 Sept 1877.

Formaður kjörstjórnarinnar las upp opið bréf 27 Febr. 1880 og beiddi athygli kjósandanna um tilgang kosningarinnar og hve mikils varðandi það væri.

Hann tilkynnti síðan þá menn hefðu boðið sig fram, nl. Yfirkennara Halldór Friðriksson, með hverjum mælt hefðu Amtmaður B Thorberg kaupmaður N Zimsen járnsmiður B. Hjaltested og [illegible] G Þórðarson, samt prentsmið Einar Þórðarson með hverjum mælti verzlunarmaður Þorl. O Johnson.

Formaðurinn gaf meðmælendum og þeim mönnum er höfðu boðið sig fram kost á að taka til máls. Eptir að þeir menn er höfðu gefið kost á sér höfðu tekið til máls, og skorað hafði verið á nýja á þá er við voru staddir hvort þeir vildu bera spurningar fyrir þingmannaefnin og meðmælendur þeirra, og fleiri óskuðu ekki að taka til máls sagði formaður kjörstjórnarinnar umræðunum slitið og var svo gengið til atkvæða.

Að atkvæðagreiðslunni aflokinni voru að tveim stundum liðnum kl. 2 e. m. voru atkvæði talin saman. Af 236 kjósendum höfðu 84 gefið atkvæði. Af þeim hlaut Yfirkennari Halldór Friðriksson 80 atkvæði en prentsmiður Einar Þórðarson 4 atkvæði.

Var samkvæmt þessu lýst yfir að yfirkennari Halldór Friðriksson væri kosinn löglega sem alþingismaður í næstu 6 ár og verður honum veitt kjörbréf.

Kjörfundi slitið.

Magnús Stephensen   E Th Jónassen   A Thorsteinson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1886 mánudaginn hinn 7. Júní kl. 12 á hádegi var kjörfundr fyrir Reykjavíkurkaupstað settur til þess að kjósa þingmann fyrir Reykjavíkurkaupstað til alþingis um næsta 6 ára tímabil samkvæmt opnu bréfi 2 Nov 1885 í stað hins fyrrv. alþingismanns yfirkennara Halldórs Friðrikssonar.

Kjörskrá yfir alla kjósendur hefir verið samin af bæarstjórn Reykjavíkur og samkvæmt vottorði bæarfógeta dags. 21 Mai 1885 lögð fram til sýnis á lögákveðnum tíma. Kjörfundur þessi hefir fyrirfram verið boðaður með lögboðnum fyrirvara.

Formaður kjörstjórnarinnar las upp opið bréf 2 Nov 1885 og benti athygli kjósendanna að tilgangi kosningarinnar og hve mikilsvarðandi það væri.

Hann tilnefndi síðan þá menn sem höfðu boðið sig fram og voru það

Héraðslæknir Dr med J Jónassen: með honum mæltu
Lektor Hl. Hálfdánarson
Dr Björn M. Olsen
Olafur Olafsson
Magnús Vigfússon
K. Olafsson.

Fimleikakennari Olafur Rosenkranz með honum mælti
ritstjóri Jón Olafsson

Yfirkennari Halldór Friðriksson bauð sig sjálfur fram á fundinum og mælti með honum
kr. Guðm. Þórðarson á Hól.

Formaðurinn gaf meðmælendum og þeim mönnum er höfðu boðið sig fram kost á að taka til máls. Eptir að þingmannaefnin og þeir af meðmælendum þeirra, er þess óskuðu, höfðu tekið til máls, og spurningar nokkrar verið lagðar fyrir þingmannaefnin sem þeir svöruðu, ~~og~~ og þegar enginn frekar óskaði að taka til máls, sagði formaðurinn atkvæðaumræð-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

unum lokið og var síðan gengið til atkvæða.
Kl. 2,35' þegar hlje varð á að ~~ne~~ atkvæðagreiðslunni skoraði formaður á menn í heyranda hljóði að gefa sig fram innan hálfrar stundu, ef þeir vildu neyta kosningarrjettar síns. Að þessari stundu liðinni þegar eigi fleiri gáfu sig fram, þó á menn væri skorað [var atkvæðagreiðslu sagt slitið], voru þá atkvæði talin saman og höfðu ~~þá~~ greitt atkvæði samtals 124. Af þeim hlaut Dr. med. hjeraðslæknir Jónas Jónassen 82 atkv., Halldór Kr. Friðriksson yfirkennari 34 atkvæði og fimleikakennari Ólafur Rosinkranz 8 atkv. Var samkvæmt þessu lýst yfir að dr. Jónas Jónassen væri löglega kosinn þingmaður Reykvíkinga fyrir næstu 6 ár frá 1. júlí þ.á. að telja, og verður honum veitt kjörbrjef.

Jón Jensson
settur.
H. Sveinbjörnsson
J. Thorsteinsson

Ár 1892, 10. dag septembermán. kl. 12 á hádegi var kjörfundur fyrir Reykjavíkur kaupstað settur á bæjarþingstofunni til þess að kjósa þingmann fyrir Reykjavíkur kjördæmi til alþingis næstu 6 ára tímabil samkvæmt opnu brjefi 26 febrúar 1892.

Kjörskrá yfir alla kjósendur sem hefur verið samin af bæjarstjórn Reykjavíkur og legið almenningi til sýnis lögboðinn tíma ~~var~~ lagði fram. Kjörfundur þessi hefur verið ~~auglýstur~~ boðaður með 4 vikna fyrirvara í blaðinu Ísafold og með uppfestum auglýsingum.—

Formaður kjörstjórnarinnar las upp áðurgreint opið brjef 26. febr. þ.á, og leiddi athygli kjósenda að því, hver tilgangur kosningarinnar væri og hverir [illegible]

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þim væri. Tilnefndi hann þá þingmannsefni er hafði boðið sig fram skriflega við kjörstjórnina, og var það yfirkennari Halldór Kr. Friðriksson, mælti Geir kaupmaður Zoëga fram með kosningu hans. Dómkirkjupresturinn síra Jóhann Þorkelsson bauð sig sjálfur fram á fundinum og mælti Björn Jónsson ritstjóri og Indriði revisor Einarsson með kosningu hans.

Meðmælendum þingmannsefnanna og þingmannsefnunum var gefinn kostur á að taka til máls, og sömuleiðis kjósendum að leggja spurningar fyrir þingmannsefnin, og er þeir höfðu talað sem vildu, sagði formaður umræðunum lokið. Síðan var gengið til atkvæða, þannig að kjósendur voru allir kallaðir fram samkvæmt kjörskránni, og eptir að kjörskráin hafði verið lesin upp var tekið á móti atkvæðum þeirra kjósenda er síðar gáfu sig fram. Kl. $1\frac{3}{4}$, er hlje varð á atkvæðagreiðslunni, ~~sagði~~ skoraði formaður kjörstjórnar ~~því yfir~~ í heyranda hljóði ~~að þeir sem allir eptir að~~ á kjósendur að gefa sig fram innan hálfrar stundar, ef þeir vildu kjósa. — Að þeim tíma liðnum, og er fleiri gáfu sig eigi fram til að kjósa, var atkvæðagreiðslunni lokið. Voru þá talin saman atkvæðin, og höfðu 157 kjósendur kosið; hafði yfirkennari Halldór Kr. Friðriksson hlotið 101 atkvæði, en Jóhann dómkirkjupresturinn Þorkelsson 56 atkvæði. Samkvæmt þessu lýsti kjörstjórnin því yfir, að yfirkennari Halldór Kr. Friðriksson væri löglega kosinn alþingismaður Reykjavíkur kjördæmis næsta 6 ára tíma, og útfyllti kjörstjórnin þegar fram og undirskrifaði kjörbrjef handa honum.

Var svo kjörfundinum slitið kl. $2\frac{1}{2}$ e. hádegi

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Halldór Daníelsson   Eiríkur Briem.   Jón Jensson

Ár 1894, 8. dag júnímán. kl. 12 á hád. var kjörfundur fyrir Reykjavíkur kaupstað settur og haldinn á þinghúsi bæjarins af undirritaðri kjörstjórn ~~til að kjósa~~ þingmann fyrir Reykjavíkur kjördæmi til alþingis næstu 6 ára tímabil samkvæmt opnu bréfi 29. sept. 1893. L

Kjörskrá ásamt aukaskrá yfir alla kjósendur kjördæmisins, 379 að tölu, samin af bæjarstjórn Reykjavíkur, var lögð fram, og hefur hún legið kjósendum til sýnis lögákveðinn tíma, frá 21. apríl 1893.

Kjörfundur þessi hefir verið boðaður á venjulegan hátt með auglýsingum í blaðinu Ísafold með 4 vikna fyrirvara og með bumbuslætti 1 kl.st. á undan kjörfundi.

Formaður skýrði frá, að 3 þingmannaefni hefðu boðið sig fram fyrir kjördæmið, þeir H. Kr. Friðriksson yfirkennari, Hannes Hafstein landritari og Jón Jensson yfirdómari, og lagði No 42 ~~fram~~ skriflegt tilboð frá H. Friðrikssyni ásamt yfirlýsingu frá 3 kjósendum um að velja með honum, og nr. 3. Tilboð frá Jóni Jenssyni um að hann byði sig fram til þingsetu.

Öll þingmannsefnin voru stödd á kjörfundinum og mæltu með kosningu þeirra þessir kjósendur:

Með kosningu H. Friðrikssonar mælti Magnús úrsmiður Benjamínsson, með kosningu H. Hafsteins Björn M. Olsen adjunkt, með kosningu Jóns Jenssonar Ólafur Rosenkranz kennari.

L Formaður kjörstjórnarinnar las upp áðurgreint opið bréf, og minnti þá næst kjósendur á tilgang og þýðingu kosningarinnar.

Meðmælendum þingmannaefnanna og þingmannaefnunum var gefinn kostur á að taka til máls, og kjósendum sama

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

leitir að leggja spurningar fyrir þingmanns-efnum og meðmælendum þeirra. Er þessir höfðu tekið til máls sem þess æsktu, var undantum lokið gengið til atkvæða, og voru kjósendur kallaðir fram eptir kjörskránni; að því loknu var tekið á móti atkvæðum þeirra, er eigi höfðu gefið sig fram þegar kjörskráin var lesin upp; og er hlje varð á atkvæðagreiðslunni, setti kjörstjórnin 1/4 stundar frest til að bíða eptir þeim, er þá höfðu eigi komið, og var jafnframt í heyranda hljóði skorað á kjósendur, sem ekki höfðu greitt atkvæði, að gjöra það. Atkvæði voru rituð af kjörstjórninni í kjörskrá og atkvæðaskrá, og nafn kjós-enda og þingmannsefnis þess er þeir kusu lesið upp hátt jafnóðum og þeir greiddu atkvæði. Kl. 2 e. m. var atkvæðagreiðslunni lokið. Voru atkvæði talin saman, og hafði Jón yfirdómari Pjetursson fengið 86 atkvæði, Hannes Hafstein 68 atkvæði, og Halldór Friðriksson 25 atkvæði. Varð svo kosning þannig árangurs-laus, með því að enginn af þingmannsefnunum hafði fengið meira hluta þeirra at-kvæða, sem greidd voru. Kjörstjórnin lýsti yfir þessum úrslitum, og var síðan gengið til kosningar af nýju og á sama hátt. Var kjörskráin lesin í heyranda hljóði, og síðan tekið á móti ~~kosningunum~~ atkvæðum, meðan ekki varð hlje á; var atkvæðagreiðslunni lokið kl. 3 1/2 e. h. eptir að kjörstjórnin hafði sett stuttan frest, til að bíða eptir ókomnum kjósendum. Atkvæði voru þá talin saman og urðu úrslit kosningarinnar að

Jón Jensson yfirdómari hlaut 86 atkvæði
Hannes Hafstein landritari — " — 70 — " —
Halldór Friðriksson yfirkennari — " — 13 — " —

Hafði Jón yfirdómari þannig fengið meiri hluta allra hinna greiddu atkvæða, og lýsti kjörstjórnin því yfir, að hann væri löglega kosinn alþingismaður fyrir Reykjavíkur kjördæmi næstu 6 ár. Afhenti kjörstjórnin og undirskrifaði kjörbréf handa honum. Var svo kjörfundinum slitið kl. 3 3/4 e. h.

Halldór Daníelsson   Sveinbjörnsson   Eiríkur Briem.

Ár 1900, miðvikudaginn 12. september ~~kl~~ 12 á hád. var kjörfundur ~~haldinn~~ í Iðnaðarmannahúsinu í Reykjavík ~~og haldinn~~ til þess að kjósa alþingismann fyrir Reykjavíkur kjördæmi næstu 6 ár, og var fundinum stjórnað af undirritaðri kjörstjórn. —

Oddviti ~~Formaður~~ kjörstjórnarinnar setti fundinn og las upp konungsbréf 2. marz þ. á. er fyrirskipar kosningar til alþingis á ~~nýja~~ yfirstandandi sumri. Hann leiddi þvínæst athygli kjósendanna að þýðingu og tilgangi kosninganna. Hann skýrði frá, að að þeir Jón yfirdómari Jensson og Tryggvi bankastjóri Gunnarsson hefðu tilkynnt kjörstjórninni, að þeir byðu sig fram til þingmensku fyrir Reykjavíkur kjördæmi, og að þeir Björn Jónsson ritstjóri, Ólafur Ólafsson bæjarfulltrúi og Ólafur Rósenkranz kennari tjá sig mæla fram með kosningu hins fyrnefnda, en þeir Jón bókavörður Jakobsson og Hannes prestur Halldórsson með Tryggva ~~Gunnarssyni~~

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

 kjörfundar. Meðmælendur þingmanns-
efnanna gengu fram og staðfestu meðmæli
sín, og var þeim og þingmannaefnunum
gefinn kostur á að taka til máls. Einnig var
kjósendum gefinn kostur á að leggja spurningar
fyrir þingmannaefnin, sem þau svöruðu.
Var svo slitið umræðunum.
~~Oddvitinn~~ kjörstjórnarinnar gat þess: að
kjörfundurinn hefði verið boðaður með löglegum
fyrirvara og venjulegan hátt með uppfestum götu-
auglýsingum og bumbuslætti 1½ stundu fyrir
kjörfundinn; ennfremur að kjörskrá fyrir kjör-
dæmið hefði verið lögð fram á lögskipaðan hátt,
og að kjósendur samkvæmt henni væru 621
að tölu.

Því næst byrjaði atkvæðagreiðslan og var
lesin upp kjörskráin og tekið á móti atkvæðum
kjósenda eptir stafrófsröð, og jafnframt lesin
upp ~~alt~~ nöfn kjósenda og þingmannaefnis
hlutaðeiganda. Var atkvæðagreiðslunni haldið
áfram meðan kjósendur gáfu sig fram við-
stöðulaust. En er hlé varð á kosningunni ~~skor~~ skoraði oddviti kjörstjórnarinnar
í heyranda hljóði á þá kjósendur, sem ekki höfðu
greitt atkvæði, að gjöra það, og setti jafnframt
1/2 stundar frest til þess. Að þeim þessum fresti liðn-
um lýsti oddviti því yfir, ~~að~~ kl. 3,20 mín., að
atkvæðagreiðslunni væri lokið; ~~og fóru~~
~~með kjörs~~ eptir að kjörstjórarnir höfðu sett
sín atkvæði inn.

Því næst voru atkvæðaskráin og kjörskráin
bornar saman og talin saman atkvæði, og féllu
þau þannig, að kosningu hlaut

Tryggvi bankastjóri Gunnarsson með 212 atkv.
Yfirdómari Jón Jensson hlaut 180 atkv. og
voru þannig greidd alls 392 atkvæði.

Samkvæmt þessum úrslitum lýsti
kjörstjórnin því yfir að Tryggvi banka-
stjóri Gunnarsson væri löglega kosinn

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þingmaðurinn fyrir Reykjavíkur kjördæmi. – og útfyllti kjörstjórnin kjörbréf handa honum.
Var svo kjörfundinum slitið kl. 4 e. hád.

Halldór Daníelsson G. Björnsson Jón Magnússon.

Ár 1902, miðvikudaginn 4. júní á hádegi var kjörþing haldið í Iðnaðarmannahúsinu í Reykjavík til að kjósa alþingismann Reykjavíkur kjördæmis næstu 6 ár. Kjörþinginu stýrði undirskrifuð kjörstjórn, Halldór Daníelsson bæjarfógeti sem oddviti og meðkjörstjórar, kosnir af bæjarstjórninni, Guðmundur Björnsson héraðslæknir og Jón Magnússon landritari.

Kjörþingið hefur verið boðað ~~með~~ með fullum 4 vikna fyrirvara í blaðinu Ísafold og með uppfestum götuauglýsingum.

Oddviti setti kjörþingið, las upp opið bréf 13. september 1901 um nýjar kosningar til alþingis, og leiddi athygli kjósendanna að tilgangi kosninganna og hversu mikils varðandi hún væri. Skýrði hann þá næst frá, að 2 menn hefðu tilkynnt kjörstjórninni bréflega, að þeir væru fúsir að taka á móti kosningu til alþingismanns fyrir kjördæmið þeir: ~~Jón~~

Jón yfirdómari Jensson, og voru meðmælendur hans Björn Jónsson ritstjóri, Jón Helgason prestaskólakennari, Ólafur Ólafsson bæjarfulltrúi og Ólafur Rósinkranz kennari — og

Tryggvi Gunnarsson bankastjóri, og voru meðmælendur hans þeir Lárus Halldórsson fríkirkjuprestur, Þorleifur Bjarnason skólakennari, Sigfús Eymundsson bóksali og Þorsteinn Þorsteinsson skipstjóri

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

~~Þá~~ Kjörstjórninni bauð Jón bóksali Ólafsson sig fram til kosningar munnlega á kjörfundinum.

Þingmannaefnin og meðmælendur þeirra voru viðstaddir og ~~var~~ þeim ~~gefinn kostur á að taka til máls~~ stóðu meðmælendur við meðmæli sín; var þeim og þingmannaefnunum gefinn kostur á að taka til máls, og sömuleiðis kjósendum að leggja spurningar fyrir þingmannaefni og meðmælendur. – Eptir það sagði oddviti umræðunum slitið.

Þá var lögð fram kjörskrá kjördæmisins, 1901-1902, leiðrjett á löghaldinn hátt, og eru kjósendur að tölu 688. Var svo gengið til kosningar og tekið á móti atkvæðum ~~kosningar~~ viðstöðulaust til kl. 2.22 mín. Þá varð hlje á kosningunni; og ~~beykti~~ skoraði oddviti þá hátt og snjallt á kjósendur, sem enn eigi hefðu greitt atkvæði að gjöra það og setti svo leið ½ stundar frest til þess. Að þeim fresti liðnum og þegar fleiri kjósendur gáfu sig ekki fram ~~sagði oddviti~~ fyrir kjörstjórnina með atkvæði sín, og sagði oddviti síðan atkvæðagreiðslunni lokið.

Þá var borin saman kjörskráin við atkvæðaskrána, og ~~höfðu atkvæði fallið~~ og höfðu greitt alls 468 atkvæði, sem féllu svo að kosningu hlaut

Tryggvi bankastjóri Gunnarsson með 224 atkv., Jón Jensson yfirdómari hlaut 179 atkv. og Jón Ólafsson bóksali 5 atkv. – Kjörstjórnin lýsti því yfir samkvæmt þessum úrslitum að Tryggvi bankastjóri Gunnarsson væri löglega kjörinn alþingismaður fyrir Reykjavíkur kjördæmi næsta kjörtímabil, og útfyllti jafnframt og undirskrifaði kjörbrjef handa honum, er honum var afhent samstundis.

Var svo kjörfundinum slitið.

Halldór Daníelsson G. Björnsson Jón Magnússon.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ár 1903 þ. 5. júní var kjörþing Reykjavíkur kjördæmis sett í Iðnaðarmannahúsinu til að kjósa þingmenn fyrir kjördæmið næstu 6 ár samkvæmt opnu brjefi 25 september 1902. Kjörþinginu stýrði undirrituð kjörstjórn: Halldór bæjarfógeti Daníelsson og meðkjörstjórar Guðmundur hjeraðslæknir Björnsson og Hannes Thorsteinsson kand. jur. Kjörþingið hefur verið boðað á venjulegan [struck through] hátt með uppfestum götuauglýsingum 4. f. m.

Oddviti kjörstjórnarinnar setti kjörþingið á hádegi, las upp hið opna brjef, sem fyr er getið og leiddi athygli kjósendanna að því, hver væri tilgangur kosningarinnar og hversu mikilsvarðandi hún væri. –

Þá skýrði oddviti frá því að 2 þingmannaefni hefðu boðið sig fram til kosninga, þeir
Jón Jensson yfirdómari, og mæltu þeir Geir Zoëga
Bjarni Jónsson adjunkt, Jón Jónsson sagnfræðingur
adjunkt fram með kosningu hans, og
Tryggvi Gunnarsson bankastjóri, og mæltu með kosningu hans þeir Lárus Halldórsson prestur, Þórleifur Bjarnason adjunkt og Þorsteinn Þorsteinsson skipstjóri. –

Meðmælendur þingmannaefnanna könnuðust við meðmæli sín. Þeim var gefinn kostur á að taka til máls, svo og þingmannaefnunum, þá var og kjósendum gefinn kostur á að leggja spurningar fyrir þingmannaefnin og meðmælendur þeirra. Að því búnu sleit oddviti umræðunum, og var gengið til kosninga samkvæmt kjörskránni, sem var lögð fram. Eru kjósendur tals. 759. – Þegar fleiri kjósendur gáfu sig eigi fram til að greiða atkvæði skoraði oddviti hátt og snjallt á þá, sem eigi hefðu greitt atkvæði að gjöra það og setti um leið hálfrar stundar frest til þess. Að þeim fresti var þert inn atkvæði oddvita

46. Meðkjörstjórar greiddu ekki atkvæði:
Voru atkvæði kjósendanna, er kosið höfðu, greidd alls eptir atkvæðaskránni og kjörskránni. Þá var kjörskráin og atkvæðaskráin borin saman og atkvæði talin saman. Höfðu verið greidd alls 468 atkvæði og fjellu þau þannig, að

Tryggvi Gunnarsson bankastjóri hlaut
244 atkvæði

en Jón Jensson yfirdómari hlaut 224 atkvæði.

Samkvæmt þessum úrslitum lýsti kjörstjórnin yfir, að Tryggvi Gunnarsson bankastjóri væri rjett kjörinn alþingismaður fyrir Reykjavíkur kjördæmi næstu 6 ár.

Var svo kjörfundinum slitið.

Halldór Daníelsson G. Björnsson Hannes Thorsteinsson

40 auðar blaðsíður

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Atkvæði

bæarfógeta V Thorstensen fram 24 Sept 1864 á kjör-
fundi í Reykjavík til að kjósa alþingismann

Þareð einúngis til er tekið í tilskipan 6 Janúar 1857 gr 4
þeir er kjósa vilja herra kaupmann V Jacobsen ~~fyrir~~ sem alþingis-
mann fyrir Reykjavík ekki hafa sannað fyrir kjörstjórn-
inni að herra V Jacobsen sé kjörgengur, og herra V Jacobsen
sem þó að því leyti almennugt er dvaldi hér í bænum hina
fyrstu 14 daga sem kjörskráin var framlögð til sýnis
á þingstofu Reykjavíkur kaupstaðar, ekki hefir sam-
kvæmt 21 gr tilskipanar 8 Marts 1843 krafist þess að
hann yrði tekinn á kjörskrána en þar er beinlínis
tiltekið að ef einhvörjum þykir sér ranglega sleppt
skuli hann innan þessa tíma heimta það og
síðan verði ekki umkvörtunum tekið, sbr 11 gr. í sömu
tilskipan þá leiðir af því að atkvæði það er herra
V Jacobsen er gefið sem til alþingismanns ekki getur
orðið tekið til greina.

Til þessa er og því fremur ástæða sem ekki verður
álitið að hr. V Jacobsen sé kjörgengur til alþingis þaraðauki
af því að ekki er fullnægt þessum skilyrðum til kjörgengis
1 Að herra V Jacobsen sem er búsettur erlendis einungis [illegible]
konunginum og hans niðjum en engum öðrum er skyldu-
naðar með persónulegri undirgefnisskyldu hvar sem hann
er tekið í tilsk 8 Marts 1843 § 5, i sbr tilskipun
6 Jan. 1857 gr. 2
2. Að hann í hið minnsta hafi um full fimm ár haft
aðsetur í löndum Danakonungs í Norðurálfunni
sbr tilsk 8 Marts 1843 § 5.4 og 6 Jan 1857 gr. 2
3 Að hann ekki svo kjörstjórninni sé kunnugt ~~hafi~~
greiði sem kaupstaðarborgari 4 rd á ári til [illegible]

BFJ G 18 10/64

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

4. Að hann ekki verði álitinn kjörgengur þó hann
í fardögunum þareð eptir tilsk. 6 Jan. 1857 eingöngu
búsettir bændur sem hafa grasnyt og gjalda til allra
stétta (sveita) eru í kjörgengi, en fasteign gefur engum
slíkan rétt.

Því úrskurðast

Atkvæði það er herra S Jakobsen hefir verið
gefið til að vera alþingismaður fyrir Reykja-
vík verður ekki tekið til greina

A Thorsteinson

Lagt við kjörfundarbók Reykjavíkur 29 Sept
1864

A Thorsteinson, Jón Pétursson Páll Melsteð

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur